

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ІННОВАЦІЇ СТРАХОВОГО РИНКУ**

**підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит**

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента ІННОВАЦІЇ СТРАХОВОГО РИНКУ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит.

Розробники: Борисюк О.В., доцент кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

проф. Карлін М. І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 2 від 18 вересня 2023 р.

Завідувачка кафедри

проф. Стащук О. В.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок, Фінанси і кредит, другий (магістерський)	Вибіркова
		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Лекції Денна 10 год Заочна 4 год
		Практичні (семінарські) Денна 14 год. Заочна 6 год.
		Консультації Денна 8 год. Заочна 14 год
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота Денна 88 год. Заочна 96 год
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		<u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ППП: БОРИСЮК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри фінансів

Мобільний телефон: 095-58-73-507

E-mail: borisjuk.lena@vnu.edu.ua.

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>.

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. **Анотація курсу.** Освітня компонента «Інновації страхового ринку» належить до переліку дисциплін циклу вибіркової підготовки магістра та спрямована на вивчення впливу інноваційних технологій на галузь страхових послуг та ознайомлення з перевагами і викликами діджиталізації страхового ринку.

2. **Пререквізити** Знання з фінансів, страхування, соціального страхування, загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме написанню випускної кваліфікаційної роботи за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

3. **Мета і завдання освітнього компонента.** Метою є формування у студентів знань, вмінь і навичок щодо інноваційного розвитку в страховій галузі.

Завдання освітнього компонента:

- вивчення сучасних тенденцій та інновацій в страховій галузі.
- розуміння основних принципів та моделей інноваційного розвитку в страхуванні.
- аналіз і оцінка нових технологій та цифрових рішень, що впливають на страховий ринок.
- вивчення методів створення та впровадження інноваційних продуктів та послуг у страхуванні.
- дослідження впливу інновацій на ризиковий аналіз та оцінку страхових компаній.
- розробка стратегій інноваційного розвитку для страхових компаній.
- вивчення методів управління змінами та впровадження інновацій у страхуванні.
- аналіз впливу інновацій на ефективність та конкурентоспроможність страхових компаній.
- розробка інноваційних стратегій маркетингу та продажу страхових продуктів.
- вивчення законодавчих та регуляторних аспектів інноваційного розвитку в страхуванні.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського, страхового менеджменту та фондового ринку для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

4. Структура освітнього компонента Денна форма навчання

Таблиця 1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ						
Тема 1. Сутність та функції страхового ринку	15	1	2	11	1	О, Д, ДС (13 б)
Тема 2. Інновації на страховому ринку	15	1	2	11	1	О, Д, ДС (13 б)
Тема 3. Інноваційний розвиток страхових компаній	15	1	2	11	1	О, Д, ДС (12 б)
Тема 4. Інноваційні напрямки продажу страхових продуктів	14	1	1	11	1	О, Д, Т (12 б)
Разом	59	4	7	44	4	50 балів
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ						
Тема 5. Необхідність активізації інтернет страхування	16	2	2	11	1	О, Д, Т (13 б)
Тема 6. Диджиталізація страхового ринку як інноваційний напрямок його розвитку	15	1	2	11	1	О, Д, ДС (13 б)
Тема 7. Сучасні діджитал-технології на страховому ринку	16	2	2	11	1	О, Д, ДС (12 б)
Тема 8. Перспективи розвитку страхового ринку внаслідок диджиталізації	14	1	1	11	1	О, Д, ДС (12 б)
Разом	61	6	7	44	4	50 балів
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К –

розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/ робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота, Р – реферат, аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Заочна форма навчання

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ						
Тема 1. Сутність та функції страхового ринку	15,5	0,5	1	12	2	О, Д, ДС (13 б)
Тема 2. Інновації на страховому ринку	15,5	0,5	1	12	2	О, Д, ДС (13 б)
Тема 3. Інноваційний розвиток страхових компаній	15,5	0,5	1	12	2	О, Д, ДС (12 б)
Тема 4. Інноваційні напрямки продажу страхових продуктів	15,5	0,5	1	12	2	О, Д, Т (12 б)
Разом	62	2	4	48	8	50 балів
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ						
Тема 5. Необхідність активізації інтернет страхування	14,5	0,5	0,5	12	1	О, Д, ДС (13 б)
Тема 6. Диджиталізація страхового ринку як інноваційний напрямок його розвитку	14,5	0,5	0,5	12	1	О, Д, ДС (13 б)
Тема 7. Сучасні діджитал-технології на страховому ринку	14,5	0,5	0,5	12	2	О, Д, ДС (12 б)
Тема 8. Перспективи розвитку страхового ринку внаслідок диджиталізації	14,5	0,5	0,5	12	2	О, Д, ДС (12 б)
Разом	58	2	3	48	6	50 балів
Всього годин/Балів	120	4	6	96	14	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/ робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота, Р – реферат, аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими на основі лекційного матеріалу.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових та контрольних завдань. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату».

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, перескладаються в час консультацій без зниження оцінки. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті. Завдання, які виконуються в групі із залученням інших студентів (наприклад рольові ігри), не перескладаються.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни, зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання (<http://surl.li/lymew>). Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Наприклад, сертифікат, одержаний за результатами проходження курсів «Просто про гроші», «Основи фінансів та інвестицій» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:PUMB+SM101+2021_T1/about,

v1:Prometheus+FIN101+2020_T2/about) може бути зараховано як ІНДЗ в обсязі 8 балів. Як ІНДЗ можна зарахувати проходження онлайн-практики в одному із банків (наприклад, <https://kek.edu.ua/news/bezkoshtovnij-onlajn-kurs-ukrsib-praktyka-online/>).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але не пізніше 1 грудня та 1 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 60 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання заліку. Така оцінка виставляється в день проведення заліку за умови обов'язкової присутності студента.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом: опитування, тести, розв'язування задач/кейсів.

Питання до заліку

1. Сутність інновацій страхового ринку.
2. Інноваційний розвиток страхових компаній.
3. Інноваційні напрямки продажу страхових продуктів.
4. Необхідність активізації інтернет страхування.
5. Диджиталізація страхового ринку як інноваційний напрямок його розвитку.
6. Сучасні діджитал-технології на страховому ринку.
7. Перспективи розвитку страхового ринку внаслідок диджиталізації.
8. Загальна характеристика страхового ринку.
9. Науково-методичні підходи до визначення категорії «страховий ринок».
10. Зовнішній та внутрішній страховий ринок.
11. Ринок страхування життя.
12. Інфраструктура страхового ринку.
13. Прямі та непрямі посередники страхового ринку.
14. Права та обов'язки страхових агентів і страхових брокерів.
15. Інтернаціоналізація і глобалізація страхового бізнесу.
16. Застосування нових інформаційних технологій на страховому ринку.
17. Інновації на страховому ринку в умовах цифровізації.
18. Інструменти цифровізації ключових бізнес-процесів страхових компаній.
19. Характеристика інноваційних інструментів FinTech на страховому ринку. Фактори інноваційної активності страхових компаній в Україні.
20. Інноваційні інструменти цифровізації ключових бізнес-процесів страхових компаній.
21. Організація продажів через Інтернет.
22. Роль хмарних технологій і технологій великих даних (Big data).
23. Фактори інноваційної активності страхових компаній в Україні.
24. Організація ефективного зворотного зв'язку з клієнтами страхової компанії. Технологія агентських продажів.
25. Технологія брокерських продажів та продаж фінансовими консультантами. Технологія брокерських продажів.
26. Технологія сітєвих посередницьких продажів.
27. Технології прямих роздрібних продажів страхових полісів.
28. Використання цифрових технологій для продажу страхових продуктів.
29. Канали продажів за рахунок цифрових технологій у вигляді мобільних додатків, мобільних продажів, текстової підтримки через чат-боти.
30. Значення активізації інтернет послуг в сучасних умовах.
31. Етапи інтернет-страхування.
32. Особливості процесів продажу через мережу Інтернет. Інтернет-заявка.
33. Стратегії страховиків в інтернет просторі.
34. Основні переваги та недоліки інтернет-страхування.

35. Поняття діджиталізації на страховому ринку.
36. Переваги діджиталізації на страховому ринку.
37. Фактори, які сприяють розвитку та поширенню процесів діджиталізації. Інтернет речей (IoT), соціальні медіа, кредитні історії, цифрові записи.
38. Підвищення ролі мобільних, ігрових та відеотехнологій.
39. Автоматизовані системи перевірки достовірності страхових полісів.
40. Маркетплейс – як торгова онлайн-платформа.
41. Відмінність маркетплейсу від інтернет-магазин.
42. Переваги продажу страхових послуг через маркетплейси.
43. Блокчейн-технології в страхуванні.
44. Вплив сучасних технологій на страховий ринок.
45. Стратегія діджиталізації страхового ринку в Україні.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література:

1. Баранов А.Л. Вартісно-орієнтоване управління страховою компанією: монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 356 с.
2. Баранов А.Л., Баранова О.В. Фінанси страхових організацій. Практикум: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2012. 215 с.
3. Борисюк О. В., Дацюк-Томчук М. Б. Нові вектори розвитку фінансового ринку України в умовах цифрової економіки. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. №2 (18), 2019. с. 95-101.

4. Борисюк О. В. Тенденції банкострахування в умовах нестабільності розвитку фінансового ринку України. *Молодий вчений*. № 1 (65) січень, 2019 р. с.428-432.
5. Борисюк О.В., Дацюк-Томчук М.Б., Ліповська-Маковецька. Імперативи розвитку фінансового ринку в умовах цифровізації. *Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки*. Том 2 № 22, 2020. с.168-176.
6. Стащук О.В., Борисюк О.В., Шматковська Т.О. Роль банківських інновацій на фінансовому ринку в умовах глобального фінансово простору. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. №4 (24). С.71-79.
7. Борисюк О. В., Шматковська Т.О. Дацюк-Томчук М.Б. Драйвери розвитку Фінтех на фінансовому ринку. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том 3. №27. 2021. С.44-53.
8. Дзямучич М., Шматковська Т., Борисюк О. Великі дані та їх роль у формуванні цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2021. Том 70. № 3. С. 16-21.
9. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2007. 328 с.
10. Борисюк О. В. Вплив процесів цифровізації на страховий ринок. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС: матеріали V всеук. наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір., молод. вчених і пров. фах-ів. Київ, КНЕУ. Дніпро: Середняк Т. К., 2023. с.164-166.
11. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності: навч. посібн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.
12. Журавка О. С. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
13. Інновації у фінансовій сфері: монографія за заг. ред. В.М. Опаріна. Київ: КНЕУ, 2013. 444 с.
14. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
15. Страховий менеджмент: підручник за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. Київ: КНЕУ, 2011. 333 с.

Допоміжна література:

16. Баранов А.Л. Підходи до трактування принципів оцінювання вартості страхової компанії. Ринок цінних паперів України. 2019. № 3-4. С. 3-10.

17. Баранов А.Л. Теоретико-методичні підходи до визначення доходів страхової компанії. *Фінанси України*. К.: Міністерство фінансів України, 2014. № 9 (226). С. 107-117.

18. Баранова О.В. Вимоги щодо платоспроможності страховиків в країнах ЄС. *Фінанси, облік і аудит*: зб. наук. праць. 2017. №2(30), С.22-33.

19. Баранова О.В. Телематика як інноваційний засіб стимулювання бізнесу у сфері автостраховання. *Вчені записки*: зб. наук. праць. 2017. №18, С.214-223.

20. Нагайчук Н.Г., Гончаренко О.О. Фінанси страхових компаній: навч. посібник Київ: УБС НБУ, 2010. 527 с.

21. Стратегічне управління страховою компанією: Кол. моногр. / В.М. Фурман, О.Ф. Філонюк, М.П. Ніколенко, О.І. Барановський та ін.; Наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук В.М. Фурман. Київ: КНЕУ, 2008. 440 с.

22. Страхування: Підручник. За ред. В.Д.Базилевича. Київ: Знання, 2008. 109 с.

23. Страхування: Підручник. Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. Вид. 3-тє, без змін. Київ: КНЕУ, 2006. 604 с.

24. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

25. Федорович І. М. Основні тренди та напрями розвитку страхового ринку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 3. С. 45-49.

26. Skryl Vitaliia Insurtech: нові можливості розвитку страхового ринку / Vitaliia Skryl, Alina Hlushko. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. Полтава: ПНТУ, 2023. Т. (1(88)). С. 144-151.

Інформаційні інтернет-ресурси

27. Міністерство та Комітет цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>.

28. Моторне (транспортне) страхове бюро України. URL: <http://www.mtsbu.kiev.ua>.

29. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

30. Офіційний сайт журналу Форіншурер. URL: <http://forinsurer.com>.

31. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України URL: <http://uainsur.com/our-news>.

32. Портал державних послуг. URL: <https://igov.org.ua/>

33. Портал Дія. URL: <https://diia.gov.ua>.